

Rada ERÚ

Energetický regulační úřad
Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 00804-35/2020-ERU

V Jihlavě dne 24. listopadu 2020

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti **KRALUPOL a.s.**, se sídlem Jandova 10/3, 190 00 Praha 9 - Vysočany, IČ: 496 79 597 (dále též „poškozená“), zastoupené [redacted] [redacted] advokátkou, se sídlem [redacted] [redacted] proti usnesení Energetického regulačního úřadu č. j. 00804-30/2020-ERU ze dne 17. června 2020 (sp. zn. OSR-00804/2020-ERU), kterým Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (energetický zákon), **výrokem I.** podle § 86 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), zastavil správní řízení zahájené z moci úřední dne 24. ledna 2020 podle § 78 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky proti obviněné, společnosti **OPTIMA GAZ s.r.o.**, se sídlem Dubějovická 361, 257 63 Trhový Štěpánov, IČ: 275 76 965 (dále jen „obviněná“), zastoupené [redacted] [redacted] advokátkou, se sídlem [redacted] [redacted] ve věci přestupku podle § 91a odst. 1 písm. c) energetického zákona, ve znění účinném do 31. prosince 2019, kterého se měla obviněná dopustit tím, že v době nejméně od 26. října 2018 do 3. září 2019 porušila zákaz stanovený v § 3 odst. 6 energetického zákona plnit propan-butanové lahve bez souhlasu jejich vlastníka, tj. poškozené, **výrokem II.** nepřiznal poškozené nárok na náhradu škody a odkázal ji dle § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky s tímto nárokem na soud, Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“) jako nadřízený správní orgán Energetického regulačního úřadu podle § 17b odst. 10 písm. b) energetického zákona rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 tohoto zákona ve spojení s § 90 odst. 5 a § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na návrh rozkladové komise, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

I. Rozklad společnosti KRALUPOL a.s., se sídlem Jandova 10/3, 190 00 Praha 9 - Vysočany, IČ: 496 79 597, proti výroku I. usnesení Energetického regulačního úřadu č. j. 00804-30/2020-ERU ze dne 17. června 2020 (sp. zn. OSR-00804/2020-ERU) se zamítá jako nepřipustný.

II. Rozklad společnosti KRALUPOL a.s., se sídlem Jandova 10/3, 190 00 Praha 9 - Vysočany, IČ: 496 79 597, proti výroku II. usnesení Energetického regulačního úřadu

č. j. 00804-30/2020-ERU ze dne 17. června 2020 (sp. zn. OSR-00804/2020-ERU) se zamítá a napadené usnesení se v této části potvrzuje.

Odůvodnění:

I. Správní řízení na prvním stupni

Energetický regulační úřad zahájil dne 24. ledna 2020 na základě podnětu poškozené, evidovaného pod č. j. 06945-1/2019-ERU, správní řízení z moci úřední podle § 78 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky pro podezření ze spáchání přestupku podle § 91a odst. 1 písm. c) energetického zákona, kterého se měla obviněná dopustit tím, že v rozporu s § 3 odst. 6 energetického zákona plnila propan-butanové lahve bez souhlasu jejich vlastníka, tj. poškozené. Poškozená za tímto účelem předložila správnímu orgánu zejména fotodokumentaci tří kusů propan-butanových lahví, které jsou podle jejího tvrzení v jejím vlastnictví a byly naplněny obviněnou.

Dne 28. ledna 2020 Energetický regulační úřad vyrozuměl poškozenou o možnosti uplatnit nárok na náhradu majetkové škody nebo vydání bezdůvodného obohacení.

Prvostupňový orgán nařídil na 12. února 2020 ústní jednání, o kterém byla obviněná prostřednictvím své právní zástupkyně vyrozuměna, a k němuž byla předvolána právní zástupkyně poškozené. V rámci ústního jednání právní zástupkyně poškozené ke vzniklé škodě uvedla, že její vyčíslení je komplikované a spočívá v nákladech na repasi propan-butanových lahví a ušlém zisku. Poškozená není schopna určit počet a objem lahví v jejím vlastnictví, které měla obviněná bez jejího souhlasu plnit; jde jí hlavně o to, aby obviněná od tohoto jednání upustila. Právní zástupkyně obviněné uvedla, že obviněná nebyla k ústnímu jednání řádně předvolána a bez její přítomnosti nelze ústní jednání vést. Další konání ústního jednání bylo stanoveno na 4. března 2020.

Dne 4. března 2020 proběhlo před správním orgánem ústní jednání, v jehož úvodu obviněná rozporovala právní postavení poškozené ve správním řízení. Poškozená vyčísnila vzniklou škodu na částku [REDAKCE], která zahrnuje náklady na pořízení tří kusů nových lahví a ušlý zisk. Obviněná odkázala na § 2390 a násl. občanského zákoníku vztahující se k režimu zápůjčky, podle něhož je podle jejího názoru možné s lahvemi libovolně nakládat a zcela legálně je plnit plynem, aniž by k tomu byl nutný souhlas poškozené. Zdůraznila, že nápis „KRALUPOL“ na lahvi neznámá, že je lahev vlastnictvím poškozené. Obviněná několikrát žádala poškozenou, aby jí poskytla přehled číselného označení lahví v jejím vlastnictví, poškozená to však neučinila. Obviněná vlastní i lahve označené nápisem „KRALUPOL“, neboť pokud vymění svoji lahev za lahev s nápisem „KRALUPOL“, a osoba, s níž tuto lahev směňuje, předmětnou lahev označí za své vlastnictví, stává se po výměně vlastníkem této lahve obviněná, přičemž disponuje čestným prohlášením od osoby, od které lahev vykupuje, že je jejím vlastníkem. Obviněná svoji lahev opatřuje plombou a štítkem, na němž jsou uvedeny údaje o její osobě. Označení je spojené s ventilem lahve, ale není pevně spojené s lahví. Není schopna rozeznat současné lahve od lahví tzv. předprivatizačních. Obviněná též provádí tlakové zkoušky v souladu s předpisy.

V písemném vyjádření, které předložila v rámci ústního jednání, navrhla obviněná zastavení řízení, neboť skutek, o němž se řízení vede, není přestupkem. Zdůraznila, že poškozená umožňuje na řadě prodejních míst směny propan-butanových lahví, díky čemuž se stávají legitimními vlastníky těchto lahví, které nesou markanty poškozené, zákazníci.

Pokud se tito zákazníci následně dostaví s prázdnou lahví do některé z plníren, plnírna tuto láhev naplní, neboť se jedná o láhev ve vlastnictví zákazníka, nikoliv už poškozené. Důsledkem legální směny lahví je to, že na prodejních místech jak poškozené, tak i obviněné, se nacházejí lahve, které na pohled nesou markanty různých společností, avšak tyto lahve se před jejich směnou nacházely ve vlastnictví zákazníků a díky směně následně legálně přešly do majetku plírny. Obviněná má ve svých provozovnách vyvěšenou informační tabuli, na které zákazníkům upozorňuje na znění § 3 odst. 5 a 6 energetického zákona a její zaměstnanci jsou v tomto ohledu školeni. Navrhla výslech pana [REDAKCE] trvale bytem [REDAKCE] od kterého obviněná získala směnou propan-butanové lahve, které měly být fotograficky poškozenou zachyceny v Němčičkách a označeny jako lahve v jejím vlastnictví.

Obviněná dále upozornila, že je velmi těžké určit vlastnictví lahve, obzvláště tzv. lahve privatizační, současně poukázala na složitost a názorovou nejednotnost na problematiku trhu s prodejem a plněním propan-butanových lahví. Přitom poškozená dovozuje své vlastnické právo ke konkrétním lahvím z prostého vizuálního náhledu na lahve, aniž by zohlednila reálnou situaci na trhu a respektovala pravidla týkající se určení a nabytí vlastnictví. Právní zástupkyně obviněné má za to, že správní orgán pouze pasivně přezval tvrzení poškozené, aniž by zjistil skutečný stav věci. Upozornila na nepřipustnou dohodu, uzavřenou Českou asociací LPG (CALPG), z.s., jíž je poškozená členem, která ovlivňuje rovné podnikatelské podmínky v oblasti trhu s propan-butanem a vede k omezení konkurence a eliminaci podnikatelské činnosti plnění. Z opatrnosti též odkázala na § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky. Poukázala, že poškozená dala souhlas k plnění tzv. předprivatizačních lahví, pročež považuje odpovědnost za přestupek s odkazem na § 26 zákona o odpovědnosti za přestupky za vyloučenou.

Dne 12. března 2020 obdržel Energetický regulační úřad podání pana [REDAKCE], ve kterém jmenovaný zejména uvedl, že propan-butanové lahve, se kterými se dostavil do plírny obviněné, byly jeho, neboť je získal na základě směny v prodejním místě poškozené. Obviněná v rámci vyjádření se k podkladům rozhodnutí zaslala správnímu orgánu dne 14. března 2020 obrazovou dokumentaci několika tlakových lahví s různým označením. Uvedla, že shromážděné materiály považuje za nedostačující, odkázala na usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Cmo 262/2012-123 ze dne 30. října 2012, týkající se naprosto skutkově totožného případu, a navrhla správní řízení doplnit o provedení dalších důkazů.

Pan [REDAKCE] k opakované výzvě správního orgánu ze dne 13. května 2020 uvedl, že své prázdné propan-butanové lahve směnil za plné dne 16. srpna 2019 v obci Polepy, doklad nevyžadoval. Tyto lahve po vyprázdnění směnil za plné v obci Trhový Štěpánov v prodejním místě obviněné. Podepsal čestné prohlášení, že lahve, které přinesl ke směně, jsou jeho vlastnictvím. Původní lahve, než je poprvé směnil, získal zakoupením společně s nákupem grilu. Směněné lahve v prodejním místě obviněné popsal jako 3 ks modrých lahví 10 kg s nápisem „shell gas“ a „KRALUPOL“. Žádné doklady nepřiložil.

Poškozená po prodloužení lhůty k vyjádření správnímu orgánu dne 4. května 2020 sdělila, že je přesvědčena, že ke směně lahví nedošlo. Poškozená se považuje za vlastníka lahví a její vlastnické právo nepřechází na třetí osobu ani v případě, kdy se byt' dočasně lahve dostanou do dispozice třetí osoby, neboť předmětem prodeje není lahev, ale její náplň. Dopis [REDAKCE] považuje za účelový. Poškozená trvá na tom, že jako vlastník lahví obviněné

souhlas k jejich plnění neudělila; rozhodně pak nepřevodila své vlastnické právo na [REDACTED]. Uvedla, že své lahve neprodává; výměna lahví nemá na jejich vlastnictví vliv. Poškozená je připravena poskytnout správnímu orgánu další podklady pro vedení řízení, pokud o to správní orgán požádá; žádné podklady však k vyjádření nepřiložila.

II. Napadené usnesení

Výrokem I. usnesení č. j. 00804-30/2020-ERU ze dne 17. června 2020 Energetický regulační úřad vedené správní řízení zastavil, výrokem II. nepřiznal poškozené nárok na náhradu škody a odkázal ji s tímto nárokem na soud.

Energetický regulační úřad v napadeném usnesení zejména uvedl, že nedošlo k naplnění formální stránky přestupku, neboť klíčovou otázkou pro posouzení objektivních znaků skutkové podstaty projednávaného přestupku je otázka vlastnictví jednotlivých lahví. Prvostupňový orgán shrnul, že pro oblast obchodování s propan-butanovými lahvemi a jejich plnění plynem neexistují dostatečná zákonem stanovená pravidla, která by tuto činnost, jakož i práva a povinnosti účastníků tohoto trhu upravovala. Obviněná doložila a správním orgánem bylo ověřeno, že lahev samotnou lze zcela legálně získat její koupí. Kupující se tak stává jejím vlastníkem a zcela logicky předpokládá, že pokud tuto svoji lahev odevzdá na prodejním místě a získá za ni lahev plnou, zaplatí pouze za obsah lahve a stává se vlastníkem nově získané lahve a jejího obsahu. Nelze předpokládat, že by se vlastník lahve dobrovolně vzdal vlastnictví a vzal na vědomí, že převzatá plná lahev již není jeho majetkem, ale je majetkem jiného subjektu, který ho současně zavazuje k plnění této lahve pouze v určených plnících. Obchodní vztahy v této oblasti jsou dokladovány běžnými účetními doklady. Zákazník nakupující plyn není prodávajícím ani nijak srozuměn s tím, že plná lahev, kterou získá místo prázdné, by již neměla být jeho vlastnictvím a že za ni bude moci získat naplněnou lahev pouze ve vybraných prodejnách. Prvostupňový orgán uzavřel, že nelze jednoznačně nad veškerou pochybnost určit, že propan-butanové lahve, které obviněná naplnila plynem, jsou vlastnictvím poškozené (byť jsou označené jejími markanty), protože nebylo spolehlivě prokázáno, že skutek, o kterém se vede řízení, je přestupkem.

K náhradě škody Energetický regulační úřad uvedl, že jednak ji poškozená nijak nedoložila, jednak je řízení o náhradě škody integrální součástí řízení o přestupku a v jistém smyslu má pouze akcesorickou povahu, protože nemůže přesahovat aktivitu směřující k náležitému rozhodnutí o vině a případném trestu. Protože správní orgán z důvodů dle § 86 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky správní řízení zastavil, nelze obviněné uložit povinnost poškozené škodu nahradit.

III. Rozklad poškozené

Proti usnesení Energetického regulačního úřadu č. j. 00804-30/2020-ERU ze dne 17. června 2020, které jí bylo doručeno dne 18. června 2020, podala poškozená v celém rozsahu rozklad, ve kterém navrhla, aby Rada napadené usnesení zrušila a věc vrátila k novému projednání správního orgánu; z procesní opatrnosti podala rovněž podnět k přezkumu napadeného usnesení.

Poškozená v podaném rozkladu zejména uvedla, že prvostupňový orgán dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním, neboť vlastníkem předmětných lahví je bezpochyby jmenovaná, když předmětem prodeje není lahev jako taková, nýbrž komodita v ní obsažená. Dle právního názoru poškozené není důležité to, kdo si fakticky lahev s plynem

zapůjčil/vypůjčil, ale to, kdo ji naplnil a zda k tomu měl souhlas vlastníka. V dané věci je nepochybné, že souhlas vlastníka nebyl udělen. Dochází totiž k pouhé výměně lahví, která na jejich vlastnictví nemá žádný vliv. Z obsahu spisu vyplývá, že u poškozené je vystavován zálohový list a dochází tedy pouze k prodeji obsahu lahve. Poškozená má za to, že tato fáze řízení nesloužila ke zpochybňování již učiněných zjištění, neboť správní orgán zahájil řízení na základě spolehlivě zjištěných skutečností. Pokud jsou předmětné lahve označeny embosovanými nápisy KRALUPOL, SHELL GAS a VITOGAZ, je nepochybné, že jsou ve vlastnictví poškozené. Pokud měl správní orgán pochybnosti o jejich vlastnictví, měl to poškozené sdělit a stanovit lhůtu k doložení chybějících podkladů, k čemuž nedošlo. Poškozená zdůraznila, že obviněná se dopouští protiprávního jednání opakovaně a uvedla, že kdyby byla připuštěna možnost směny či prodeje propan-butanových lahví koncovým zákazníkům, pak by zákaz obsažený v § 3 odst. 6 energetického zákona zcela postrádal smysl.

Poškozená pak odkázala na rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 03858-20/2018-ERU ze dne 1. března 2019, ze kterého se ve vztahu k § 3 odst. 6 energetického zákona podává, že „...*Toto ustanovení představuje kategorický zákaz určitého jednání při plnění propan-butanových lahví tak, aby byla zajištěna bezpečnost při manipulaci s těmito lahvemi, za jejich kontrolu a provádění tlakových zkoušek odpovídá vlastník lahví*“. Z uvedeného rozhodnutí dále vyplývá, že barva lahve a označení ochrannou známkou a názvem vlastníka jednoznačně upozorňuje každého, kdo s lahví manipuluje, na to, kdo si vlastnictví k předmětné lahvi nárokuje a že účastník řízení mimo veškerou pochybnost věděl, že plní a dále distribuuje propan-butanovou lahev, která není v jeho vlastnictví.

Podle názoru poškozené došlo rovněž k naplnění materiální stránky přestupku, spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém plnění propan-butanových lahví a manipulaci s propan-butanem. Zdůraznila, že prvostupňový orgán řádně nezdůvodnil svůj postup, proč považoval za důvěryhodnější tvrzení obviněného, což zakládá nepřezkoumatelnost rozhodnutí a odklon od rozhodovací praxe správního orgánu. Rovněž absentují úvahy, kterými se správní orgán při vydání rozhodnutí řídil.

Poškozená z procesní opatrnosti současně podala podnět k provedení přezkumného řízení, neboť výsledek tohoto řízení již nyní dává prostor třetím osobám porušit kategorický zákaz určitého jednání při plnění propan-butanových lahví tak, aby byla zajištěna bezpečnost při manipulaci s těmito lahvemi, za jejichž kontrolu a provádění tlakových zkoušek odpovídá jejich vlastníci.

IV. Řízení o rozkladu

Rozklad poškozené byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu Rada po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Podle § 98 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky přezkoumává odvolací správní orgán napadené rozhodnutí v plném rozsahu.

Úvodem je třeba uvést, že poškozená podaným rozkladem směřuje proti oběma výrokům usnesení prvostupňového orgánu, ačkoliv jí toto právo ve vztahu k výroku o zastavení správního řízení (výrok I.) nepřísluší. Poškozená totiž není univerzálním, plnohodnotným účastníkem přestupkového řízení, ale její účastenství je omezeno povahou

a rozsahem jejích práv, o kterých se v řízení jedná. Z omezeného účastenství poškozené v přestupkovém řízení vyplývá, že jmenovaná může rozkladem brojít jen proti tomu výroku napadeného usnesení, jímž byla se svým nárokem na náhradu škody odkázána na soud (výrok II.) neboť právě tím je omezen rozsah jejího odvolacího práva. Uvedený závěr lze opřít zejména o dikci § 68 zákona o odpovědnosti za přestupky, který definuje účastníky řízení o přestupku, zároveň se v něm uvádí, v jakém rozsahu se jim účastenství v řízení přiznává. Z písm. b) uvedeného ustanovení se přitom podává, že poškozená je účastníkem řízení jen v té části přestupkového řízení, ve které se rozhoduje o jejím nároku na náhradu škody. Nutno připomenout, že jádrovým obsahem přestupkového řízení je posuzování viny obviněné z přestupku a případné ukládání sankce. Toto posuzování se děje výlučně ve vztahu státu a obviněné z přestupku a má čistě veřejnoprávní povahu. Poškozená v tomto vztahu nemá postavení účastníka řízení, nýbrž eventuálně toliko subjektu, který může podat svědectví o jednání obviněné z přestupku, o následcích jejího činu či o jiných rozhodných skutečnostech. Účastenství poškozené v přestupkovém řízení se tak omezuje právě a pouze na vztah soukromoprávní povahy, jehož předmětem jsou výlučně majetkoprávní nároky poškozené vůči obviněné. Nutno dodat, že rovněž § 96 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky spojuje právo poškozené na odvolání pro případ rozhodnutí o uznání viny pouze s výrokem o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení; není tak důvod, aby tomu v případě usnesení o zastavení přestupkového řízení bylo jinak.

Brojí-li tedy poškozená proti napadenému usnesení v plném rozsahu, je její rozklad přípustný toliko v části týkající se nároku na náhradu škody, tj. proti výroku II. napadeného usnesení; v části týkající se výroku o zastavení správního řízení, tj. proti výroku I. napadeného usnesení, je pak třeba jej označit za nepřipustný a jako takový jej jako nepřipustný s odkazem na § 92 odst. 1 správního řádu zamítnout.

Ve vztahu k výroku II. napadeného usnesení je třeba konstatovat, že poškozená své rozkladové námítky směřuje především k tomu, že správní orgán nesprávně vyhodnotil otázku vlastnictví propan-butanových lahví, pročež došel k nesprávným právním závěrům. Poškozená zejména zdůraznila, že předmětem prodeje je toliko komodita v lahvi obsažená, vlastnictví lahve nepřechází na třetí osobu a je možné jej určit ze samotného vizuálního označení lahvi, kromě toho poškozená vystavuje zákazníkům zápisové listy.

Podle § 91a odst. 1 písm. c) energetického zákona se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že poruší zákaz stanovený v § 3 odst. 6 uvedeného zákona. Podle § 3 odst. 6 energetického zákona jsou fyzické a právnické osoby, jejichž předmětem podnikání je plnění propanu, butanu a jejich směsí do propan-butanových lahví, povinny zajistit pravidelné provádění tlakových zkoušek, kontrolu a opravy jimi vlastněných lahví. Plnění propan-butanových lahví bez souhlasu jejich vlastníka se zakazuje.

Rada akcentuje, že s ohledem na zákonné znění posuzované skutkové podstaty přestupku je základním předpokladem pro konstatování odpovědnosti obviněné za projednávaný přestupek bez důvodných pochybností nutnost učinění závěru, že obviněná plnila propan-butanové lahve, ke kterým nedisponovala vlastnickým právem, resp. souhlasem jejich vlastníka (pokud by např. osoba, která tyto lahve dodala k naplnění, nebyla jejich vlastníkem). Aby pak bylo možno uvažovat o vzniku škody na straně poškozené, musela by jmenovaná nejprve spolehlivě prokázat své vlastnické právo k předmětným propan-butanovým lahvím, u nichž měl absentovat její souhlas s plněním. Poškozená však nic takového v řízení neprokázala a své vlastnické právo dovozuje toliko z vizuálního označení

propan-butanových lahví a z vlastní právní interpretace fungování trhu s jejich plněním a prodejem. V takové situaci se však nemůže stavět do pozice poškozené. Argumentaci poškozené je třeba bezpochyby odmítnout a vycházejí z obecné zásady, podle níž tvoří správní řízení na prvním i druhém stupni jeden celek, dovoluje si Rada část odůvodnění orgánu prvního stupně v tomto směru doplnit.

Předně je třeba podotknout, že § 3 odst. 5, resp. § 3 odst. 6 je v energetickém zákoně zakotven nesystematicky, zcela mimo věcný rámec jeho právní úpravy, neboť obchod s propan-butanovými lahvemi nelze podřadit pod trh s plynem, který je uvedeným zákonem regulován. Pokud poškozená namítá, že v případě argumentace Energetického regulačního úřadu by uvedená ustanovení postrádala smysl, je třeba konstatovat, že právní úprava plnění propan-butanových lahví v energetickém zákoně je rozsahem natolik úzká, že z ní závěry, které zastává poškozená, nelze dovodit. Především samotný energetický zákon vlastníka propan-butanových lahví nedefinuje, ani nestanoví právní režim jejich oběhu na trhu, byť § 3 odst. 5, resp. § 3 odst. 6 uvedeného zákona stanoví zákaz plnění propan-butanových lahví bez souhlasu jejich vlastníka. Nutno zohlednit, že trh s propan-butanovými lahvemi je v České republice velmi nepřehledný, což bohužel koresponduje právě i s absencí ucelené zákonné úpravy této oblasti. Už samotné porovnání znění § 3 odst. 5 energetického zákona se zněním jeho § 3 odst. 6, jež se v podstatné části překrývají, je minimálně zavádějící, nadto dotčená právní úprava vůbec nezohledňuje povinnosti vyplývající obchodníkům s propan-butanovými lahvemi z oblasti ochrany spotřebitele a ochrany hospodářské soutěže.

V posuzovaném případě je v první řadě třeba podrobněji popsat faktickou situaci na trhu s propan-butanovými lahvemi, přičemž je třeba zdůraznit, že propan-butanové lahve (bez ohledu na jejich vizuální označení logem jakéhokoliv subjektu) jsou dle názoru Rady určeny k trvalému koloběhu mezi výrobcem, plnírnou a zákazníkem, a to teoreticky po celou dobu jejich životnosti. Princip plnění a prodeje propan-butanových lahví přitom zůstává již desítky let v zásadě stejný, ať už se jedná o lahve předprivatizační, či lahve „nové“. Ačkoliv zjevně existuje paralelně několik teoretických názorů na to, jakým způsobem, resp. prostřednictvím jakého smluvního typu, se propan-butanové lahve dostávají do dispozice konečných zákazníků, případně plnění, lze uzavřít, že v praxi se ustálil především systém prezentovaný v napadeném usnesení, kdy je možné v zásadě každou prázdnou propan-butanovou lahev vrátit u kteréhokoliv obchodníka a částku za ni zaplacenou získat zpět nebo lahev u kteréhokoliv obchodníka vyměnit za plnou. Prvostupňový orgán v napadeném usnesení předestřel, že pokud zákazník koupí propan-butanovou lahev, zcela legitimně se domnívá, že koupil nejen její náplň, ale i lahev samotnou. Rada se s takovým hodnocením ztotožňuje, když má současně za to, že opačný názor nevyplývá z obsahu žádného právního předpisu občanského práva, ani z obsahu smluvního ujednání v rámci koupě těchto lahví.

Při úvaze o vlastnickém právu jednotlivých subjektů působících na trhu s propan-butanovými lahvemi, jakož i při hodnocení charakteru právních vztahů, které v této souvislosti vznikají, je totiž třeba vycházet z obecných ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). V rámci posuzování konkrétního typu smluvních vztahů, k nimž při plnění propan-butanových lahví dochází, tak lze uvažovat toliko o kombinaci směnné a kupní smlouvy, neboť ostatní typy smluvních vztahů jsou v uvedené věci pojmově vyloučeny (jak zápůjčka, tak výpůjčka, které byly v průběhu řízení zmiňovány, totiž zcela vylučují možnost vyměnit prázdnou lahev za plnou u kteréhokoliv obchodníka působícího na trhu s propan-butanovými

lahvemi a nepřiměřeně tak oslabují práva konečného zákazníka ve prospěch konkrétního obchodního subjektu). Obviněná navíc doložila, že disponuje čestným prohlášením zákazníků, kteří prázdné propan-butanové lahve do její provozovny za účelem výměny za plné přinesli, o tom, že jsou jejich vlastníky. Rovněž z této skutečnosti lze usuzovat na závěr, že koupí-li zákazník propan-butanovou lahev, zcela legitimně se považuje za jejího vlastníka, protože je jako vlastník této láhve oprávněn s ní dále nakládat, zejména zvolit, u kterého obchodníka svoji prázdnou lahev za plnou vymění, v důsledku čehož pozbyde své vlastnické právo k lahvi původní a nabyde vlastnické právo k lahvi nové. O opaku by svědčilo, kdyby bylo možno dovozovat právní následky pro osobu, která má láhev ve své dispozici, pokud by tuto láhev nepředala k naplnění či ji nevrátila subjektu, od kterého ji do dispozice předala, ale např. by si ji prázdnou ponechala či ji převedla do dispozice jiného zákazníka. Žádné takové následky z právních předpisů dovodit nelze, především tedy nelze dovozovat, že by takový subjekt byl ve vztahu k lahvi ve své dispozici v postavení nevlastníka. K tomu je možno dodat, že i pokud by bylo možno u konkrétní láhve spolehlivě její vlastnictví určit, což možné není, byla by osoba, která ji má v dispozici, minimálně poctivým držitelem ve smyslu § 992 odst. 1 občanského zákoníku („*Kdo má z přesvědčivého důvodu za to, že mu náleží právo, které vykonává, je poctivý držitel. Nepoctivě drží ten, kdoví nebo komu musí být z okolností zjevné, že vykonává právo, které mu nenáleží.*“).

V případech dotčených třech kusů propan-butanových lahví, které byly fotograficky zachyceny dne 3. září 2019 v prodejním místě obviněné v obci Trhový Štěpánov, bylo zjištěno, že tyto lahve s nápisem „shell gas“ a „KRALUPOL“ získala obviněná do svého vlastnictví na základě směny, legálně realizované s panem [REDAKCE] jenž současně podepsal čestné prohlášení, že je jejich vlastníkem. Předmětné lahve se do jeho dispozice dostaly předchozí směnou za prázdné lahve dne 16. srpna 2019 v obci Polepy, původní lahve zakoupil společně s nákupem grilu. Ačkoliv [REDAKCE] na podporu svých tvrzení žádné doklady nepřiložil, prezentované transakce odpovídají typickému koloběhu na trhu s propan-butanovými lahvemi tak, jak jej naznačil již prvostupňový orgán a jak byl Radou prezentován výše, protože nasvědčují závěru, že poškozená v době naplnění předmětných lahví obviněnou, jejich vlastníkem nebyla.

Poškozená nadto své vlastnictví dovozuje především z vizuálního označení lahví, které však nemůže být pro určení vlastnického práva spolehlivým podkladem. Opatří-li si totiž zákazník koupí jakékoliv zboží s logem jakékoliv společnosti, propan-butanové lahve nevyjímaje, neznamená to, že se nestává vlastníkem tohoto zboží toliko z toho důvodu, že je zboží opatřeno právě logem dotčené obchodní společnosti. A *contrario* zjevně neplatí, že nějaká věc je ve vlastnictví určité osoby proto, že ji tato osoba označila značkou. Taková argumentace poškozené se jeví jako absurdní. Byť poškozená v rozkladu doplňuje svoji argumentaci i tím, že k naplněným lahvím vystavuje zákazníkům tzv. zálohové listy, ze kterých se dle učiněných zjištění Rady podává, že zálohová lahev zůstává ve vlastnictví poškozené a plnění lahví může být provedeno jen v plnících poškozené, případně může být provedena výměna lahve v automatizovaných provozovnách poškozené a jejich obchodních partnerů, je k tomu třeba uvést, že zálohový list vystavený obchodním partnerem poškozené, společností UNIPETROL RPA, s.r.o. – BENZINA, odštěpný závod, s pobočkou ve Vlašimi, jenž poškozená do správního spisu doložila, je datován dnem 30. ledna 2020, protože logicky nemůže dosvědčovat skutečnosti týkající se porušení povinnosti obviněné, ke kterému mělo dojít v období od 26. října 2018 do 3. září 2019, resp. ve vztahu k předmětným třem propan-butanovým lahvím, jejichž vlastnictví je v projednávaném případě rozporováno. Nadto

je pochybné, zda vůbec poškozená může s ohledem na princip fungování trhu s propan-butanovými lahvemi, jak byl naznačen výše, jakož i s ohledem na zásady ochrany hospodářské soutěže a ochrany spotřebitele, zákazníka uvedeným způsobem ve výběru jeho obchodního partnera do budoucna omezovat. Kromě toho bylo v průběhu správního řízení ověřeno, že jednotliví prodejci propan-butanových lahví v obchodních místech poškozené či jejích obchodních partnerů ani zákazníka neupozorňují na to, na jakých prodejních místech lze prázdnou lahev za plnou vyměnit, minimálně v jednom případě pak prodejce k tomuto dotazu sdělil, že výměnu lahví lze provést kdekoliv. Pochybnosti pak vyvolává rovněž to, že poškozená na jedné straně zákazníky ve výběru obchodního partnera informacemi uvedenými v zálohovém listu omezuje, na druhé straně však rovněž v jejích prodejních místech byly spatřeny propan-butanové lahve různých barev s markanty různých obchodních společností, které zde byly patrně k výměně přijaty a posléze též poškozenou naplněny.

Ve vztahu k souvisejícímu nároku poškozené na náhradu škody pak Rada zejména akcentuje, že řízení o náhradě škody (adhezní řízení) má v jakémkoliv sankčním řízení toliko adhezní, akcesorickou povahu. Z uvedeného vyplývá, že podmínkou pro to, aby mohlo být v řízení o přestupku rozhodnuto i o povinnosti nahradit škodu, je podle § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky nejen to, aby obviněná byla uznána vinnou z přestupku, který je jí kladen za vinu, ale také to, že výše škody ve vztahu k poškozené byla spolehlivě určena. V projednávaném případě bylo správním orgánem prvního stupně rozhodnuto o zastavení řízení z důvodu, že skutek, o němž se řízení vede, není přestupkem, protože prvostupňový orgán neměl ze zákona jinou možnost, než poškozenou s uplatněným nárokem odkázat na soud. Ani druhá podmínka pro přiznání nárokované škody však splněna nebyla, neboť výše škody nebyla v přestupkovém řízení spolehlivě zjištěna, když ji poškozená po celou dobu řízení správnímu orgánu nedoložila, nadto nebylo spolehlivě zjištěno ani to, že je to právě poškozená, komu měla údajná škoda jednáním obviněné vzniknout.

K argumentaci poškozené, že pokud existovala pochybnost o vlastnictví předmětných lahví, měl správní orgán jmenované stanovit lhůtu k doložení vlastnického práva, Rada zdůrazňuje, že žádné Energetickým regulačním úřadem vedené sankční řízení nemůže sloužit (a neslouží), k určování vlastnického práva k čemukoli, propan-butanové lahve nevyjímaje. Není-li pak jednoznačně prokázáno, že obviněná není vlastníkem propan-butanových lahví, o nichž se toto řízení vede, nelze ji uznat vinnou ze spáchání projednávaného přestupku, a nelze mít ani za prokázané, že poškozené vznikla jakákoliv škoda. Rovněž je třeba odmítnout argumentaci poškozené o tom, že předmětná škoda vznikla cenou ztracených lahví, když k jejichž ztrátě zjevně nedošlo, neboť byly předmětem šetření, kromě toho byly fotograficky zachyceny dne 3. září 2019 v prodejním místě obviněné. Stejně tak je nutno popřít i závěr poškozené, že způsobená škoda spočívá v nákladech na pořízení nových lahví, neboť, jak bylo v průběhu správního řízení ověřeno, rovněž v prodejních místech poškozené se nachází propan-butanové lahve různých barev, nesoucí markanty různých společností, které zde byly patrně za lahve s vizuálním označením poškozené směněny. Radě proto současně není vůbec zřejmé, jaká škoda vlastně měla poškozené vzniknout.

Kromě toho není v možnostech, ale ani v povinnostech orgánu projednávajícího přestupek, aby v řízení o přestupku, resp. v adhezním řízení, zjišťoval výši škody, která je značně diskutabilní, a nahrazoval tak činnost civilních soudů. Správní orgán v této části není povinen působit jako vyšetřující orgán, neboť účelem přestupkového řízení je rozhodování o vině a trestu, nikoliv o soukromoprávním nároku poškozené. Rada akcentuje, že smyslem přestupkového řízení není zajištění podkladů pro to, aby osoba

případně přestupkem poškozená měla snadnější výchozí pozici pro uplatňování nároku na náhradu škody proti domnělému škůdci. Náhrada škody přestupkem způsobené není primárním účelem přestupkového řízení, přičemž poškozené náleží nezávisle na výsledku správního řízení možnost domáhat se jí v řízení před soudem podle občanského soudního řádu. Rada si současně uvědomuje, že ačkoliv je podstatnou projednávaného případu rozhodování o vině a trestu obviněné, vychází jeho jádro především z konkurenčního souboje poškozené, potažmo České asociace LPG (CALPG), z.s., která sdružuje největší distributory LPG na českém trhu a jejímž je poškozená členem, jakožto subjektu působícího na trhu nejen s plněním, ale i s výrobou propan-butanových lahví historicky, a obviněné, potažmo Českého svazu plnění PB lahví a čerpacích stanic LPG, z.s., jakožto sdružení menších obchodních společností a živnostníků, kteří vstoupili na předmětný trh později bez vlastnictví propan-butanových lahví, zabývá se toliko jejich plněním. Pokouší-li se poškozená prostřednictvím vedeného řízení o vyřizování soutěžních sporů s obviněnou, je takový přístup třeba odmítnout, neboť jakékoliv řízení vedené Energetickým regulačním úřadem, tím méně pak řízení přestupkové, nemůže k řešení vzájemných obchodních sporů zúčastněných subjektů sloužit.

S ohledem na dikci § 92 odst. 1 správního řádu, jakož i vzhledem k akcesoritě výroku o náhradě škody na výroku o zastavení přestupkového řízení, se Rada zabývala též tím, zda nejsou potenciálně dány předpoklady pro přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení, resp. zda lze důvodně pochybovat o tom, že napadené usnesení je v souladu s právními předpisy, přičemž došla k závěru, že nikoliv. Jakkoliv by mohlo být odůvodnění napadeného usnesení přesvědčivější či obsáhlejší, lze z něj dovodit důvody, které prvostupňový orgán k takovému rozhodnutí vedly, a jako takové jej lze označit za přezkoumatelné a vydané v souladu s právními předpisy. Rada se pak nemůže ztotožnit s názorem poškozené, podle kterého tato fáze řízení nesloužila ke zpochybnování již učiněných zjištění, když správní orgán zahájil řízení na základě spolehlivě zjištěných skutečností. Rada akcentuje, že důvodem k zahájení přestupkového řízení je toliko podezření ze spáchání přestupkového jednání, přičemž za účelem uznání viny podezřelého z přestupku musí být tento závěr právě v proběhnuvším řízení postaven nade vší pochybnost. Argumentace poškozené je v tomto ohledu zcela absurdní, neboť by podle ní muselo téměř každé zahájené přestupkové řízení skončit uznáním viny a možnost zastavení řízení podle § 86 odst. 1 písm. a) až c) zákona o odpovědnosti za přestupky by pak byla v podstatě vyloučena. V této souvislosti pak Rada odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2715/2013 ve kterém Nejvyšší soud (byť ve vztahu k předchozímu zákonu č. 200/1990 Sb., o přestupcích) uvedl mimo jiné to, že „...Poškozený nemá subjektivní právo na to, aby osoba, kterou označí za pachatele přestupku, nebo jiná osoba, o níž skutečnost, že přestupek spáchala, v přestupkovém řízení vyšla najevo, byla takovou osobou také shledána...“.

Rada doplňuje, že řízení o přestupku, jakožto specifický druh správního řízení, je mimo jiné ovládáno zásadou presumpce neviny, či zásadou *in dubio pro reo*. Správní orgán je tak povinen postavit nade vší rozumnou pochybnost najisto, že se deliktní jednání stalo, a že jej spáchal ten, kdo má být za přestupek postižen. Přitom existuje-li rozumná pochybnost, tj. ne zcela nepravděpodobná možnost, že se skutek vůbec nestal nebo není přestupkem, nelze obviněného za přestupek postihnout. V řízení o přestupku se nelze spokojit ani s tím, že skutečnost, že se obviněný dopustil přestupku, je pravděpodobná, či dokonce nejpravděpodobnější verzí skutkového stavu věci. Není-li mimo rozumnou pochybnost prokázáno, že byly naplněny všechny znaky skutkové podstaty přestupku, nemůže být učiněn

závěr, že byl přestupek spáchán. Tak tomu bylo i v projednávaném případě. S ohledem na výše uvedené skutečnosti nelze spolehlivě tvrdit, že obviněná nebyla vlastníkem dotčených propan-butanových lahví, o nichž se předmětné řízení vede. Za takové situace však nebyla naplněna objektivní stránka skutkové podstaty přestupku podle § 91a odst. 1 písm. c) ve spojení s § 3 odst. 6 energetického zákona. Pro úplnost Rada uvádí, že nedošlo-li k naplnění formálních znaků skutkové podstaty přestupku, není již dále třeba zabývat se naplněním jeho materiální stránky, byť i o společenské škodlivosti projednávaného případu má Rada jisté pochybnosti, když namítanou bezpečnost, jakož i technické podmínky pro obchodování s propan-butanem upravuje celá řada dalších právních předpisů a technických norem.

Závěrem pak Rada považuje za vhodné vypořádat se s namítaným rozhodnutím Energetického regulačního úřadu č. j. 03858-20/2018-ERU ze dne 1. března 2019, ve kterém prvostupňový orgán došel v obdobné skutkové věci k poněkud odlišným závěrům. Důležité je však podotknout, že proti uvedenému rozhodnutí nebyl podán řádný opravný prostředek a nejedná se tak o rozhodovací praxi Rady. Projednávaný případ je prvním případem svého druhu projednávaným Radou Energetického regulačního úřadu, pročež nelze žádnou správní praxi v této věci na poli správního orgánu dovozovat.

V. Závěr

Při přezkumu výroku II. usnesení Energetického regulačního úřadu č. j. 00804-30/2020-ERU ze dne 17. června 2020 v rozsahu podle § 98 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky Rada jako odvolací správní orgán dospěla k závěru, že napadený výrok byl vydán v souladu s právními předpisy, jeho odůvodnění splňuje zákonem stanovené obsahové náležitosti, a je přezkoumatelný. Jelikož nebyl dán žádný důvod pro jeho zrušení či změnu, Rada rozklad poškozené proti uvedenému výroku výrokem II. zamítla a napadené usnesení v této části potvrdila. Rozklad poškozené proti výroku I. usnesení Energetického regulačního úřadu č. j. 00804-30/2020-ERU ze dne 17. června 2020 je pak třeba s odkazem na § 92 odst. 1 správního řádu jako nepřípustný zamítnout, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozhodnutí.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí není dle § 17b odst. 11 energetického zákona přípustný opravný prostředek.

Ing. Stanislav Trávníček, Ph.D., v. r.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

OPTIMA GAZ s.r.o., prostřednictvím [redacted]
KRALUPOL a.s., prostřednictvím [redacted]